



Čtvrtá kniha z cyklu **Živly**

Vzduch

„Odmítám být obět.“

JOHN BOYNE

VZDUCH

VZDUCH

JOHN BOYNE

slovar

Copyright © 2025 John Boyne

Design by Marianne Issa El Khoury / TW. Fire

© Anna Krivitskaya / Shutterstock.

John Boyne has asserted his right under the Copyright, Designs and Patents Act 1988 to be identified as the author of this work.

Translation © 2026 Anežka Mann

Czech edition © 2026 Nakladatelství Slovart, s. r. o.

All rights reserved

Air

Z anglického originálu *Air*,

vydaného nakladatelstvím Penguin Random House v roce 2025,

přeložila Anežka Mann

Redigovala Eva Klimentová

Korektury Jana Kunová

Editorka Kateřina Eliášová

Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., Oderská 333,

196 00 Praha 9 – Čakovice, v roce 2026

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydání první

Cena uvedená na obálce je nezávazným

doporučením pro konečné prodejce

ISBN 978-80-276-0974-1

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

info@slovart.cz

I

V DOKONALÉM SVĚTĚ BYCH svoje čtyřicáté narozeniny trávil v baru s výhledem na Bondi Beach, s lahví piva v levé ruce, zatímco moje pravá ruka by objímala pas ženy, kterou miluju, a s úsměvem bych poslouchal, jak si ze mě přátelé utahují, že začínám plešatět. Namísto toho postávám na letišti v Sydney poblíž odletové brány číslo 10 a chystám se strávit dvacet hodin ve vzduchu, kde mi společnost bude dělat jen můj vzpurný náctiletý syn. Kdo z nás žije v dokonalém světě?

Pravda, je brzy ráno, ale jsem nepřiměřeně rozčilený, když vyjdu z toalet a zjistím, že Emmet nesedí tam, kde jsem ho zanechal, a jeho zářivě žlutý batoh leží zapomenutý vedle mého. Rozhlížím se kolem, očima tékám od rozespalých cestovatelů přes uklízečky k leteckým posádkám, které procházejí letištní halou.

Není to poprvé, co se mi můj syn ztratil. Když mu bylo pět, na okamžik jsem pustil jeho ruku v obchodním domě David Jones na Castlereagh Street a trvalo skoro půl hodiny, než se mi ho podařilo najít. Krčil se v koutku oddělení kuchyňských potřeb, s tvářemi mokkými od slz a s trpčivým výrazem opuštěného štěněte, které doufá, že se jeho páníček dříve či později vrátí. Většina rodičů své děti nejvíc

chrání, když jsou maličké. V tomto ohledu jsem výjimka, nejvíc na pozoru se mám od chvíle, kdy Emmet před pár měsíci oslavil čtrnácté narozeniny. Nemůžu si pomoci, vím, jaká nebezpečí všude číhají na kluky jeho věku.

Přistoupí ke mně nějaká žena, zřejmě jí neunikl můj znepokojený výraz.

„Není vám nic?“ zeptá se.

„Jde o mého syna. Řekl jsem mu, že tu na mě má počkat, ale –“ vysvětluji.

„Myslela jsem si, že to bude něco na ten způsob. Podívejte, zrovna nejsem ve službě, někam letím, ale jsem policistka a můžu vám pomoci, jestli chcete. Kdy jste ho viděl naposled?“

„Před pár minutami. Šel jsem na toaletu a –“

„Jak je starý?“

Když jí to řeknu, zahledí se na mě s výrazem, ve kterém se mísí nevěřícnost s lítostí.

„Ježišmarija,“ vzdychne. „Já myslela, že mluvíme o batoleti. Ten tu někde bude. Pubertáci se neztratí, i když bychom si to někdy moc přáli.“

Za chvíli se Emmet vynoří těsně za mnou. Nejspíš se taky vydal na toalety a použil kabinku.

„Co je?“ zamručí, když se na něj zamračím.

„To je on?“ zeptá se policistka a já přikývnu.

„Tak v tom případě tu moje práce končí,“ prohlásí a vydá se chodbou pryč.

„Netušil jsem, kam ses poděl,“ osočím ho, když je policistka z doslechu.

„Chtělo se mi na záchod,“ sdělí mi pomalu, jako by mluvil s někým, jehož rozumové schopnosti jsou poněkud

omezené, což je způsob, jakým se mnou poslední dobou běžně komunikuje.

„Řekl jsem ti, že máš počkat u našich věcí.“

Protočí oči. Kdyby to byla olympijská disciplína, byl by australskou nadějí číslo jedna.

„Můžu si koupit čokošku?“ zeptá se. „Nesnídal jsem.“

„Říkal jsi přece, že nemáš hlad.“

„Protože jsi mě donutil vstát ve tři ráno. Jasně, že jsem neměl hlad.“

Dohlédl jsem na to, abychom si všechno zabalili už včera odpoledne, takže když nám zazvonily budíky, stačilo, abychom se rychle osprchovali, a mohli jsme vyrazit, ale přesto nás taxi vyzvedlo v North Bondi až v půl čtvrté. Ani jeden z nás za celou cestu nepromluvil, Emmet měl na očích naprosto nadbytečné sluneční brýle a v uších airpody, ze kterých se stal můj úhlavní nepřítel. Ale je důležité nevykročit do nového dne špatnou nohou. Čeká nás dlouhá cesta ve společnosti toho druhého, a pokud ji máme přežít, aniž bychom se navzájem povraždili, je na mně coby na dospělém, abych se přizpůsobil výkyvům nálad svého syna.

„Jablko by možná bylo lepší volba,“ nadhodím, ačkoli moc dobře vím, s jakým přijetím se tenhle návrh setká. „Nebo bychom se mohli poohlédnout po nějakých obložených croissantech.“

„Ne. Chci čokošku. Bude se mi hodit i potom do ledadla.“

„Dobře,“ vzdychnu a odvedu ho k obchodu Relay, kde se ztratí v myšlenkách před regály plnými rafinovaného cukru. Vždycky měl rád sladkosti, ale zdá se, že nikdy nepřibere

ani gram. Kdybych se stravoval z poloviny tak špatně jako on, museli by mě po bytě přemísťovat jeřábem. Prohlížím si ho zezadu, jeho dlouhé, štíhlé nohy, opálené od toho, kolik hodin týdně tráví na pláži, a vybavím si časy, kdy i moje tělo bylo tak štíhlé a vysportované jako jeho. Pořád jsem celkem fit, obzvlášť na svůj věk, ačkoli si pásek zapínám o něco volněji než dřív. Běhám a surfuju. Tedy, Emmetův nejlepší kamarád Damian nedávno prohlásil, že to, co dělám, vůbec není surfování, ale řízené tonutí, čemuž se oba hystericky smáli. Nicméně Emmet není tak vysoký, jako jsem v jeho věku býval já, a jelikož měří jen kolem sto sedmdesáti centimetrů, je menší než většina jeho kamarádů. Je mi jasné, že by to nikdy nevyslovil nahlas, ale podezřívám ho, že doufá, že brzy rychle povyroste. Nedávno investoval do sady činek a začal si kupovat obří dózy proteinového prášku, který si přidává do ranního milkšejku.

Přejdou k regálu s časopisy, ze kterého si vezmu nejnovější číslo GQ, knihu křížovek a *Sydney Morning Herald*. Očima přelétnu hlavní titulky. Odvrátím se a pohledem zabloudím ke stolku, na kterém jsou vystaveny knižní novinky. Uprostřed se skví nejnovější román Furií Flyteové. U hromádky knih stojí miniaturní kartonová figurína autorky s hlavou koketně nakloněnou ke straně a se záhadným úsměvem na rtech. Je oblečená od hlavy k patě v bílé, což zvýrazňuje černou barvu její pleti, a paže má ovinuté kolem těla. Její póza působí trochu nuceně, jako by jí nebylo příjemné spojovat svou krásu se svou prací, ale někdo ji k tomu přemluvil.

„Stává se to jen ženám,“ řekla mi jednou, když jsem se jí vyptával na zákulisí spolupráce s nakladatelstvím.

„Možná proto, že všichni muži jsou oškliví,“ nadhodil jsem. Zavrtěla hlavou a vyjmenovala čtyři nebo pět spisovatelů, které považuje za atraktivní. Ani o jednom z nich jsem v životě neslyšel, ale doma jsem si je vyhledal na internetu, abych viděl, co mají na sobě, jaké nosí účesy, jak se prezentují, hledal jsem rady, jak bych se měl změnit, aby se do mě zamilovala tak jako já do ní. Studoval jsem jejich fotografie a ztrápené výrazy jejich tváří s pohledem upřeným kamsi do dálky, jako by je někdo požádal, ať vysvětlí velkou Fermatovu větu. Ve skutečnosti spíš vypadali, že trpí zácpou.

Ale narazit na její fotografii teď a tady je jako rána pěstí do žaludku, komplikovaná směsice hněvu a přetrvávající touhy. Furie, a především její nejnovější – čtvrté – knize se pokouším vyhnout už od jejího vydání, což nebylo snadné, protože ji propagují na každém kroku. Fotografie autorky se objevuje na titulních stránkách víkendových příloh a cestou do práce jsem několikrát musel vypnout rádio v okamžiku, kdy ji ohlásili jako dalšího hosta. Knihkupectví Dymocks se od Vánoc pro jistotu obloukem vyhýbám ze strachu, že tam na ni narazím. Sice nejsem velký čtenář a většinou mám rozečtený nějaký thriller, ale teď mě nějaké masochistické hnutí myslí donutit vzít její knihu do ruky a přečíst si anotaci na zadní straně obálky. Vím, o co v románu zhruba jde, příběh se odehrává v západní Austrálii v devatenáctém století a točí se kolem vztahu domorodé honačky, potulného kouzelníka a kouzelníkovy manželky. Při četbě anotace zaskřípu zuby. Nedokážu se přimět, abych se podíval na věnování ani na poděkování, a tak knihu vrátím k ostatním. Vtom se zpoza mě natáhne ženská ruka a sáhne po ní.

„Doufám, že se vám znova neztratil?“ zeptá se ta žena. Uvědomím si, že je to policistka, se kterou jsem před chvílí mluvil.

„Ne,“ odpovím a pokynu hlavou přes obchod, ale Emmet se už zase vypařil a ve mně se zdvihne nová vlna rozčilení. „Do prdele už,“ zamumlám.

„Možná byste ho měl držet na vodítku.“

„Život by byl o poznání jednodušší.“

„Jen vás tak škádlím,“ usměje se. „Sama to mám doma. Teenagera, ne vodítko. Takže přesně vím, co dovedou. Většinu času je to učiněný zlý sen. Máte to nejhodnější dítě na světě, a potom přijde puberta a bác, je z něj Hannibal Lecter, akorát bez šarmu. V zásadě jsem se rozhodla, že se mu uklidím z cesty, dokud mu nebude dvacet. Možná radši dvacet pět.“

Rozhlédnu se a uvidím Emmeta, jak stojí před vystavenými cestovními polštářky. Jeden si nasadil kolem krku a mně je jasné, že se mě co nevidět zeptá, jestli mu ho koupím. A opravdu, v tu chvíli zamíří ke mně a drží ho v napražené ruce jako dýmku míru, za kterou mám samozřejmě zaplatit já.

„Tati –“ začne, ale já ho přeruším. Odmítám utratit osmdesát dolarů za takovou zbytečnost.

„Ne,“ řeknu.

„Ale –“

„Emmete, ne. V letadle bude spousta polštářů. Tyhleto navíc vůbec nejsou pohodlné, jenom tak vypadají.“

Koutkem oka pokukuje po cizí ženě a nejspíš kvůli ní se rozhodne neztropit scénu. Všimne si ale knihy, kterou drží. Okamžitě se mu naskytne příležitost k odplatě.

„Měla byste si to koupit,“ řekne jí. „Má fantastický recenze. Skvěle udělaný rešerše. Je v ní nespolehlivý vypravěč. Čtou to teď doslova *všichni*.“

„Doslova *všichni* to opravdu nečtou,“ ozvu se a prsty naznačím ve vzduchu uvozovky, ale on odkráčí pryč, aniž by mi věnoval jediný pohled, a když vrací cestovní polštář na místo, odkud ho vzal, na tváři se mu skví samolibý úsměv.

„Nepůsobí zas tak hrozně,“ poznamená žena a otočí se zpátky ke mně, ale já mlčím. Je těžké neobdivovat schopnost mého syna říct *naser si*, aniž by to skutečně vyslovil.

„Ne, je vážně okouzlující,“ odpovím a tiše se pro sebe zasměju.

Z letištního rozhlasu se ozve hlášení, že za chvíli začne nástup do našeho letadla, a tak se vydám k pokladně, kde zaplatím za víc čokolády a želé bonbónů, než by člověku mělo vystačit na měsíc.

„A ještě tohle,“ ozve se Emmet. Zničehonic se objevil vedle mě a hodil na pult ohromné balení brambůrků s příchutí kuřete v medové a sójové omáčce. Tenhle pytel by pohodlně nakrmil čtyřčlennou rodinu.

„Do hajzlu už,“ vyhrknu. „Víš přece, že nám v letadle dají najíst, ne?“

„Nikdy není na škodu mít vlastní proviant.“

Nejjednodušší je mu prostě koupit, co chce. Koneckonců jsem unavený. A nervózní. Vydávám se na cestu, která se možná ukáže být strašlivou chybou. Ale když míříme k odletové bráně, navzdory ranní mrzutosti cítím náhlou potřebu svého syna obejmout, přivinout ho k sobě a vysvětlit mu, že nás čeká několik dní, které jsou pro nás oba ohromně důležité. Něco takového však pochopitelně nepřipadá v úvahu.

Kdybych se ho pokusil byť jen dotknout, odstrčil by mě, protože by se cítil trapně. A tohle je ten kluk, který měl kdysi ze všeho nejradši, když jsme se k sobě v sobotu večer přitulili na gauči a pustili si nějakou pixarovku. Ten, který se až do devíti nebo deseti let často v noci přikradl do mé ložnice a ležel na prázdném místě vedle mě, dokud zase ne-usnul.

Pravdou je, že kdyby měl na výběr, tak by tu se mnou nebyl, ale pořád je ve věku, kdy u něj mám alespoň zdánlivou autoritu. Chtěl zůstat sám doma, což bylo naprosto nemyslitelné, a potom se mě pokusil přemluvit, abych ho nechal bydlet u Damiana, zatímco budu pryč. Další ne.

A tak je tady. Ale rozhodně ne dobrovolně.

Poslední nepříjemnost, než nastoupíme do letadla.

U sedaček, kde jsme předtím seděli, postává příslušník bezpečnostní služby a zírá na naše batohy. Předtím jsem vyváděl, když je Emmet nechal bez dozoru, ale sám jsem na ně zapomněl, když jsme se vydali do obchodu. Sekuriták, který vypadá, že by se měl učit na maturitu, a ne být někde zaměstnaný na plný úvazek, se ke mně obrátí a mě hned napadne, že bych mu mohl poradit, jak se zbavit akné, kdyby mě o to požádal. Nejsem dermatolog, jsem dětský psycholog, ale ze studia medicíny si pamatuju dost na to, abych věděl, co přesně na jeho problémy předeepsat.

„To jsou vaše batohy, pane?“ zeptá se.

„Ano,“ odpovím. „Omlouvám se, byl jsem na toaletách a potom si můj syn přál něco z Relaye. Neměli jsme je tu nechat.“

Chlapec se podívá na Emmeta.

„To je tvůj otec?“ zeptá se.

„Toho člověka vidím poprvé v životě,“ odpoví Emmet a já obrátím oči v sloup.

„Ale no tak,“ zamumlám.

„Prostě ke mně přišel a začal na mě mluvit a –“

„Sklapni, Emmete.“

Sekuriťák si nás oba bedlivě prohlíží. Jistě, je mladý, ale přece mu nemůže uniknout, jak jsme si podobní.

„No dobře, je to můj táta,“ uchechtne se Emmet. Ani já se neubráním úsměvu. Rád slyším, jak se směje.

„Můžu vidět vaše pasy?“ zeptá se sekuriťák. Vyndám je ze zadní kapsy kalhot a podám mu je. Trvá mu celou věčnost, než porovná jména a fotografie s tím, co vidí před sebou, a já už se ho chystám zeptat, jestli je všechno v pořádku, ale včas se zarazím. Je mi jasné, že na světě je jen málo míst, kde by bylo horší vyvolat hádku. Na letišti stačí jeden chybný krok a máte utrhum, nejen, že vás nepustí do letadla, až do smrti vás nenechají vycestovat ze země.

„Víte, že byste neměli nechávat zavazadla bez dozoru?“ zeptá se nakonec. „Je to bezpečnostní riziko.“

„Já vím,“ řeknu. „Omlouvám se. Pořád napůl spím.“

„Nevadilo by vám, kdybych se podíval dovnitř?“

Zeptal se zdvořile, ale mám sto chutí odpovědět ano, to by mi tedy dost vadilo, jenomže kdybych to udělal, nejspíš by přivolal posilu, a než bych se vzpamatoval, odvedli by mě i Emmeta do nějaké soukromé místnosti a odděleně by nás vyslýchali. Za třicet minut by naše letadlo rolovalo po ranveji a my bychom v něm neseděli. A tenhle let v žádném případě nesmíme zmeškat.

„To je naprosto v pořádku, samozřejmě,“ odpovím s falešným úsměvem ve tváři. Chvíli si mě prohlíží, než

rozepne můj batoh. Moc tam toho není. Můj počítač. Vytištěný článek, který píšu pro jeden lékařský časopis. Román Lee Childa. Balení mentolek a dezinfekce na ruce. Když sáhne po Emmetově batohu, znovu pocítím rozčilení. Z nějakého důvodu mi to připadá jako větší neomalenost – nechci, aby zasahoval do soukromí mého syna – ale jeho majetek působí naštěstí ještě méně nebezpečně než ten můj.

„Tak si příště dávejte pozor,“ řekne a napřímí se. „Neohlídaná zavazadla, co se jen tak povalují, jsou vždy považována za bezpečnostní riziko.“

„Přesně to jsem se tátovi pokoušel vysvětlit,“ řekne Emmet. „Ale on mě prostě nikdy neposlouchá.“

„Tak já se ještě podívám na vaše palubní lístky,“ požádá nakonec a já mám sto chutí ho poslat do prdele, ale do letadla už začali nastupovat cestující první třídy, a tak nemám na výběr, odemknu telefon a ukážu mu obě letenky ve svojí mobilní peněženke.

„Aaron Umber,“ přečte nahlas moje jméno. „A Emmet Umber,“ dodá, když přejede prstem po displeji. Jsou v naprostém pořádku, a tak mi telefon poněkud zdráhavě vrátí. „Příjemný let,“ popřeje nám tak přísně, že to zní spíš jako rozkaz než zdvořilost. Jako by měl v plánu se vrátit a zatkout nás, pokud příjemný nebude.

„Děkuju,“ odseknu a spěšně se vydám ke vchodu do letadla, kde žena za přepážkou zrovna požádala cestující business třídy, aby zahájili nástup.

„Pane,“ ozve se sekuriťák, když jsem jen asi šest kroků od něj, a já se otočím.

„Co je?“ zeptám se zvýšeným hlasem. Už ho mám vážně plné zuby a začínám ztrácet trpělivost. Doma mám

zásobu valia pro všechny případy a několik tablet jsem zabalil do kufru s sebou, kdyby snad následující týden byl ještě náročnější, než očekávám. Napadne mě, že jsem si ho měl přibalit i do batohu. „Proboha, co zas?“

„Nezapomněl jste něco?“

Zamračím se, nechápu, co tím myslí, a potom si uvědomím, že Emmet se vrátil na sedačku, kde jsem ho původně nechal čekat. V uších má airpody a zjevně vůbec nemyslí na to, kolik je hodin. Vyštěknu jeho jméno a on vyskočí a pro jednou mě poslušně následuje. Když u přepážky načtou naše palubní vstupenky bez dalších nepříjemností, zaplaví mě pocit úlevy.

Zatímco úzkou chodbou procházíme ke dveřím do letadla, uvědomím si, že mi ještě nepopřál všechno nejlepší k narozeninám.

2

OD OKAMŽIKU, KDY JSEM Emmeta ráno vytáhl z postele, se mnou komunikoval převážně jen pomocí vrčení a mručení, ale business třída na něj zjevně udělala dojem. Od té doby, co se tam Rebecca přestěhovala, Emmet každý rok létá ze Sydney do Dubaje a zpět, ale vždycky turistickou třídou. Ačkoli Rebecca pracuje pro leteckou společnost, díky čemuž by mu mohla bez problémů zajistit lepší letenky, trvá na tom, že by byla chyba využívat tyto výhody pro dítě. Počkáme, až si toho bude schopen náležitě vážit, řekla, a já jsem nepovažoval za nutné se kvůli tomu dohadovat, obzvlášť proto, že mu pokaždé přidělili letušku nebo stewarda, kteří se o něj znamenitě starali.

Ačkoli nikdy neprotestoval, všiml jsem si, že v posledních letech se na tyhle cesty vydává s čím dál menším nadšením. Zanedlouho už letět odmítne, ale to bude Rebečin problém, ne můj. Netrápí ho délka letu, ale hněv, který chová vůči vlastní matce, vztek, který v něm kypí už nějakou dobu, nejspíš od chvíle, kdy mu začala puberta. Nijak zvlášť mě to neznepokojuje. Koneckonců by mi mělo spíš vyhovovat, že se o svět mimo Sydney, kde se jeho život točí kolem pláže a našeho domu v North Bondi, příliš nezajímá.